

.Fyraftensmøde 18.03.2010 og 22.03.2010
myter om forskellige holdninger i det tværfaglige og
tværsektorielle samarbejde
og
om hvordan man kan bruge uenigheder konstruktivt

*v/Morten Ejrnæs,
Institut for Sociologi, Socialt arbejde og Organisation, Aalborg Universitet*

Overvejelser på baggrund af forskningsprojektet:

Forskellige professioners syn på børn og deres
problemer

SUS, :Udfordringer, dilemmaer og
muligheder i tværfaglighed

Powerpointpræsentation til brug for deltagerne i fyraftensmøderne i Odense den 18.03 og København den 22.03

- Tak for sidst. Det var interessant og spændende at høre om arbejdet med grønlændere med sociale problemer – og det var interessant at kunne fremlægge mine undersøgelsesresultater for jer. Jeg håber, at oplægget kunne åbne for nogle nye synsvinkler på det nødvendige samarbejde om komplekse problemer
- Mvh
- Morten Ejrnæs 26.03.2010

1. Om undersøgelsen: Problemformulering

- Formål: At undersøge grundlaget for tværfagligt samarbejde
- Spørgsmål
 - Hvilke forskelle er der mellem professionernes syn på børn og deres problemer? (synet på problemernes tyngde, årsager og hvad der bør gøres)
 - Hvad betyder professionsforskellene for det tværprofessionelle samarbejde?
 - Metode: Holdningsundersøgelse blandt socialrådgivere, pædagoger, sundhedsplejersker og lærere

2. Medarbejdernes syn på børns problemer, og hvad der bør gøres

Vignet eller case: Emil 5 år (Kilde: Faglighed og tværfaglighed s. 53-54)

- Emil er 5 år og går i børnehave. Da faderen henter ham i børnehaven, vil han ikke med hjem. Han tigger faderen, om ikke han må blive og gå hjem sammen med Martin. Faderen siger, at det kan der ikke være tale om. Han siger, at han ikke har mulighed for at komme over og hente ham hos Martin senere, og at de skal hjem nu med det samme. Emil plager videre, men faderen griber fat i armen på ham og forsøger at trække ham af sted. Emil griber fat i et rækværk og holder fast. Faderen råber, at han skal give slip, ellers får han tæsk. Emil holder alligevel fast, hvorefter Emils far slår ham over fingrene, så han slipper, og han giver ham et voldsomt skub hen mod udgangen. Emil falder og skrider højt: „Du må ikke slå!“ Faderen trækker af sted med ham, idet han siger, at nu skal han holde op med at tude, for ellers kan han få en på kassen.

Emil 1: Mener du, at den pædagog, der overværer dette optrin, bør fortælle faderen, at han ikke må slå barnet?

Ja ____ Nej____

Emil 2: Mener du, at pædagogen bør stille sig mellem faderen og barnet og fysisk forhindre, at faderen slår barnet?

Ja ____ Nej____

Emil 3: Mener du, at pædagogen bør sige, at hvis hun ser faderen slå barnet en gang mere, så bliver det nødvendigt at indberette det til socialforvaltningen?

Ja ____ Nej____

Emil 4: Mener du, at pædagogen eller lederen under alle omstændigheder bør underrette socialforvaltningen om episoden?

Ja ____ Nej____

Medarbejdernes syn på, hvad der bør gøres Procent, der svarer ja til spørgsmålene i Emil-casen

| | PÆDAGOGER | SUNDHEDSPL. | SAGSBEH. | LÆRERE |
|---|----------------|---------------|---------------|---------------|
| Emil 1: Mener du, at den pædagog, der overværer dette optrin, bør fortælle faderen, at han ikke må slå barnet | 93,9% N=115 | 97,3% N=75 | 95,6% N=68 | 96,7% N=91 |
| Emil 2: Mener du, at pædagogen bør stille sig mellem faderen og barnet og fysisk forhindre, at faderen slår barnet? SIGNIFIKANT FORSKEL $p = 0,02$ | 42,6% N=108 | 60,3% N=73 | 38,8% N=67 | 37,9% N=87 |
| Emil 3: Mener du, at pædagogen bør sige, at hvis hun ser faderen slå barnet en gang mere, så bliver det nødvendigt at indberette det til socialforvaltningen? | 73,5% N=113 | 74,7% N=75 | 85,3% N=68 | 75,6% N=90 |
| Emil 4: Mener du, at pædagogen eller lederen under alle omstændigheder bør underrette socialforvaltningen om episoden? | 43,4% N=113 | 37,5% N=72 | 42,6% N=68 | 26,1% N=88 |

3. Medarbejdernes holdning til tværfagligt samarbejde

Eksempel på faggruppers ønsker mht. hvem der skal deltage i det tværfaglige samarbejde

(Dennis og Katja-sagen Kilde: Faglighed og tværfaglighed s. 74)

| | Procentandel inden for faggruppen, der har svaret ja til deltagelse af faggruppen/forældrene i en sag med to småbørn | | | | |
|----------------------------------|--|-------------------------------|---------------------------|------------------|--------------|
| | Pædagog-faggruppen | Sundheds-plejerske-faggruppen | Sags-behandler-faggruppen | lærer-faggruppen | Total |
| Deltagelse af Pædagog | 98,8 (N=85) | 100,0 (N=63) | 97,2 (N=72) | 89,1 (N=55) | 96,7 (N=275) |
| Deltagelse af Sundheds-plejerske | 98,8 (N=86) | 100,0 (N=63) | 100,0 (N=72) | 100,0 (N=55) | 98,6 (N=276) |
| Deltagelse af Socialrådgiver | 98,8 (N=86) | 96,8 (N=63) | 100,0 (N=72) | 98,2 (N=55) | 98,6 (N=276) |
| Deltagelse af lærer | 2,3 (N=86) | 1,6 (N=63) | 2,8 (N=72) | 7,3 (N=55) | 3,3 (N=276) |
| Deltagelse af Forældre | 57,0 (N=86) | 54,0 (N=63) | 51,4 (N=72) | 41,8 (N=55) | 51,8 (N=276) |

Uenighed om der bør arbejdes tværfagligt og hvordan

- Uenighed om hvornår og hvordan man skal arbejde tværfagligt
- Uenigheden findes inden for den enkelte faggruppe
- Uenighed om inddragelse af forældre i det tværfaglige samarbejde

4. Konklusioner med hensyn fagpersonernes indgreb

- Stor enighed om, at den nærmeste professionelle fagperson bør handle i første omgang
- I hver case er der eksempler på vigtige faglige spørgsmål, hvor medarbejderne inden for hver enkelt profession har forskellige holdninger

Konklusioner med hensyn til betydningen af professionsforskelle og forskelle inden for professionen

1. Forskellene *mellem professionerne* mht. holdningen til, hvad der bør gøres og til det tværfaglige samarbejde, er så små, at de ikke kan have indflydelse på det tværfaglige samarbejde
2. Forskellene *mellem medarbejderne inden for samme profession* er så store, at de har stor indflydelse på både det faglige og det tværprofessionelle samarbejde

5. Perspektiver for det faglige og det tværfaglige eller -professionelle samarbejde

Forslag med baggrund i undersøgelsens resultater

Øget bevidsthed om forskellighederne inden for egen profession

- Mulighed for holdningsdiskussion findes ofte inden for egen profession
- Ingen automatisk tolkning af holdningsforskelle som udtryk for professionsforskelle eller forskelle mellem sektorer
- Bevidsthed om eksistensen af reelle holdningsforskelle, der afspejler forskellige værdier i befolkningen

6. Et nyt kriterium for faglighed - Hvad er faglighed?

- **Udgangspunkt:** Faglighed er ingen garanti for ensartede holdninger og ensartede beslutninger om de mest centrale spørgsmål i relationsprofessionernes arbejde
- Faglighed kan derfor ikke være at have korrekte holdninger til alle spørgsmål
- **Konklusion:** Uenighed om vigtige centrale spørgsmål i forhold til barnet og familien bør fastholdes og diskuteres
 - bedre mulighed for at både børnenes og forældrenes perspektiv bliver præsenteret blandt synspunkterne i både det monofaglige og det tværfaglige forum
 - Bedre mulighed for at den enkelte fagperson efter drøftelse af uenigheden kan udvise empati

SUS, :Udfordringer, dilemmaer og muligheder i tværfaglighed

Vigtigt i både det faglige og det tværfaglige samarbejde om komplekse sociale problemer

1. Erkende, at der er uenighed, der ikke skyldes forskelle mellem faggrupper
2. At acceptere uenighed
3. At diskutere uenighed åbent
4. At udnytte uenigheden konstruktivt
5. Kunne bruge hinanden forskellighed
6. Undgå at skabe myter om andre fagpersoners holdninger

Litteratur om faglighed og tværfaglighed:

- Ejrnæs, Morten (2006): *Faglighed og tværfaglighed - Vilka'rene for tværfagligt samarbejde mellem sundhedsplejersker, pædagoger, lærere og sagsbehandlere*, Akademisk Forlag 2006, 231 s.
<http://ebookstore.ebog.dk/Home/HTML/moreinfo.asp?bookid=536955381>
- Ejrnæs, Morten: Myten om faglig enighed. I: *Uden for nummer* : 2004 ; årg. 5, Nr. 9. 16 s. <http://www.socialrdg.dk/index.dsp?page=4003>
- [Ejrnæs, Morten.](#) / [Praktikeres holdninger i socialt arbejde - normalitet og afvigelse.](#) I: *Udsatte børn - Et helhedsperspektiv.* red. / Karen-Asta Bo ; Jens Guldager ; Birgitte Zeeberg. 1. udg. København : Akademisk Forlag, 2008. s. 184 -212
- Ejrnæs, Morten: Teori og empati – faglighed i relationsprofessionerne I: Jacobsen, M.H. og Keith, P. *At forstå det sociale – sociologi og socialt arbejde*, Akademisk Forlag 2008.

SUS, :Udfordringer, dilemmaer og muligheder i tværfaglighed